

Uzasadnienie Uchwały Komisji Habilitacyjnej w sprawie nadania dr. Krzysztofowi  
Kopińskiemu stopnia doktora habilitowanego

Doktor Krzysztof Kopiński jest od 1 października 2007 roku pracownikiem Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, początkowo Zakładu Archiwistyki, obecnie Zakładu Źródłoznawstwa i Edytorstwa. Wcześniej (1 kwietnia 1998-30 września 2007) był zatrudniony w Archiwum Państwowym w Toruniu. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii uzyskał w 2004 roku na podstawie rozprawy „Gospodarcze i społeczne kontakty Torunia z Wrocławiem w późnym średniowieczu”, napisanej pod kierunkiem prof. Romana Czai i obronionej na Wydziale Nauk Historycznych UMK.

Dr Krzysztof Kopiński jest autorem lub współautorem ponad 40 prac naukowych, wśród których znajdują się: 1 monografia, 7 edycji źródłowych, 25 artykułów zamieszczonych w czasopiśmie naukowych oraz blisko 60 biogramów opublikowanych w Toruńskim Słowniku Biograficznym. W pierwszym okresie działalności naukowej Habilitanta przeważają prace z zakresu genealogii i badań społecznych (artykuły, biogramy, rejestry dokumentów). Zamyka go bardzo dobra praca doktorska poświęcona kontaktom Torunia z Wrocławiem w późnym średniowieczu. Jak pisze prof. Andrzej Radziwiński „Oceniając rozprawę doktorską trzeba stwierdzić, że stanowi ona ważny punkt w dorobku dra Krzysztofa Kopińskiego. Wskazuje na Jego bardzo dobry warsztat historyka oraz znakomitą znajomość badanej problematyki”. Podobnie uważa prof. Tomasz Jasiński „Osiągnięcie to tym bardziej zasługuje na uznanie, gdyż wymagało ono ze strony dra Krzysztofa Kopińskiego ważnych umiejętności warsztatowych, a mianowicie opanowania języka środkowo-górno-niemieckiego, a także zdobycia odpowiednich kwalifikacji w zakresie późnośredniowiecznej paleografii gotyckiej“.

W okresie po opublikowaniu doktoratu Habilitant zarówno kontynuował wcześniejsze wątki, jak i podjął nową problematykę. Podstawą wniosku o stopień doktora habilitowanego są prace z zakresu nauk pomocniczych historii, głównie źródłoznawstwa, edytorstwa źródeł historycznych i archiwistyki. Największym osiągnięciem dr. Krzysztofa Kopińskiego było znaczące współuczestnictwo w wydaniu w latach 2007 - 2010 czterech dużych edycji źródłowych. Jak zauważa prof. Zdzisław Noga „Zgodnie z przepisami jego indywidualny wkład edytorski został precyzyjnie określony i jest znaczny. Publikacja źródeł przez kilku

wydawców jest merytorycznie uzasadniona (kolacjonowanie), zwłaszcza przy edycji tekstów trudnych, a tym cechują się wydane przezeń z innymi autorami źródła średniowieczne“. Były to kolejno: *Księga ławnicza Starego Miasta Torunia (1456-1479)*, wspólnie z prof. Januszem Tandeckim (50%); *Księga kamlarii miasta Torunia z lat 1453-1495*, wspólnie z prof. Krzysztofem Mikulskim i prof. Januszem Tandeckim (33%); dwie księgi Młodego Miasta Gdańska, a mianowicie księga radziecka oraz księga przyjęć do prawa miejskiego, wspólnie z dr. hab. Piotrem Olińskim (50%); trzeci tom *Protokołów Sejmiku Generalnego Prus Królewskich, (listopad 1530-październik 1535)*, który został przygotowany do druku wspólnie z prof. Marianem Biskupem, Piotrem Olińskim i Januszem Tandeckim (25%). Ukazanie się tych edycji ma ogromne znaczenie zarówno ze względów naukowych, jak i kulturowych. Zostały one przygotowane do edycji z największą starannością i są dowodem najwyższych kwalifikacji edytorskich Habilitanta, w tym doskonałej znajomości ówczesnego pisma i języka. W ocenie recenzenta, prof. Tomasza Jasińskiego „Największym osiągnięciem dra Krzysztofa Kopińskiego w okresie po uzyskaniu stopnia doktora było współuczestnictwo w wydaniu czterech dużych edycji źródłowych, w tym dwóch ksiąg Starego Miasta Torunia, dwóch Młodego Miasta Gdańska oraz trzeciego tomu *Protokołów Sejmiku Generalnego Prus Królewskich, (listopad 1530-październik 1535)*. Ukazanie się tych edycji trudno przecenić zarówno ze względów naukowych, jak i kulturowych“.

W głównym nurcie badawczym dr. Krzysztofa Kopińskiego mieści się opublikowane w 2011 roku, wspólnie z prof. Januszem Tandeckim, *Glosarium wyrazów i zwrotów ze średniowiecznych źródeł pruskich*. Jest ono wielkim osiągnięciem badawczym, w którym obaj badacze wykorzystali ogromne doświadczenie w studiach nad niemieckojęzycznymi tekstami. Największą zaletą *Glosarium* jest to, że opiera się ono bezpośrednio na źródłach, a mianowicie na dziesiątkach edycji przekazów źródłowych z terenu państwa krzyżackiego. Jak zauważa prof. Andrzej Radziwiński: „Przede wszystkim należy podkreślić decydujący wkład dra Krzysztofa Kopińskiego w powstanie tej pracy (80%). Po drugie, ważniejsze, jest to z wielką pracowitością i znakomicie zrobiony słownik, którego bardzo brakowało w polskiej historiografii. Stanie się on obecnie nieodzowną pomocą w badaniach m. innymi: historyków, językoznawców, historyków sztuki, archeologów itp.“. Podobnie uważa prof. Zdzisław Noga: „Z kolei *Glosarium wyrazów i zwrotów ze średniowiecznych źródeł pruskich*, które dr Kopiński słusznie uznaje za jedną z najważniejszych prac w swoim dorobku zawiera wiele tysięcy ważniejszych wyrazów niemieckich, łacińskich i nielicznych polskich, występujących

w opublikowanych dotąd w Polsce średniowiecznych źródłach miast Torunia, Elbląga, Gdańska, Chełmna oraz wybranych krzyżackich”.

W dorobku dr. Krzysztofa Kopińskiego spotykamy także szereg publikacji poświęconych elektronicznemu udostępnianiu źródeł. Opublikował w tym zakresie liczne prace, również w języku niemieckim. W artykule *Geschichtsquellen auf polnischen Internetseiten* Autor podsumował dotychczasowe inicjatywy polskiej nauki w tym zakresie. W kolejnych publikacjach, a także projektach badawczych Habilitant omawiał teoretyczne aspekty i realizował w praktyce projekt udostępnienia ksiąg miejskich Torunia i Gdańska, a także ksiąg pruskich w formie drukowanej. W ramach tej problematyki zajął się kwestią opracowania modułu informatycznego, w którym można byłoby gromadzić, przetwarzać i udostępniać przygotowaną zgodnie z przyjętymi zasadami edytorskimi zawartość ksiąg miejskich. Przedstawił projekt „Księgi pruskie w Internecie. Studium nad metodą elektronicznej publikacji źródeł” w ramach programu PARTNERZY Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, a w kolejnym artykule omówił już praktyczne efekty realizacji wspomnianego projektu. W bazie danych znalazło się ostatecznie 15 średniowiecznych i nowożytnych ksiąg miejskich i ksiąg proveniencji krzyżackiej wydanych w minionych latach przede wszystkim przez Towarzystwo Naukowe w Toruniu.

Uzupełnieniem tego głównego nurtu badań jest współpraca przy redakcji tomów pokonferencyjnych *Editionswissenschaftliches Kolloquium 2011* oraz *Belliculum diplomaticum IV Thorunense*. Wszystkie te przedsięwzięcia naukowe są wielkim wkładem w rozwój polskiej i światowej mediewistyki.

W dorobku naukowym Kandydata można także wyróżnić inne kierunki zainteresowań, w tym dotyczące genealogii, geografii historycznej, archiwistyki i informacji naukowej. Przykładem pierwszego nurtu jest książka *Herbarz patrycjatu toruńskiego*, t. 1, z 2008 r. przygotowana wspólnie z prof. Krzysztofem Mikulskim oraz cenne artykuły poświęcone niektórym rodzinom oraz biogramy. W dorobku dr. Krzysztofa Kopińskiego można znaleźć dwa ważne przyczynki z zakresu geografii historycznej (słownik historyczno-geograficzny gminy Wąbrzeźno oraz opracowanie dziejów tej gminy w latach 1772-1914).

Problematyki archiwistycznej i informacji naukowej dotyczy, stojący także na wysokim poziomie, cykl artykułów, które ukazały się w tomach pokonferencyjnych i czasopismach krajowych. W kolejności chronologicznej można wymienić: *Bazy danych archiwum toruńskiego – nowe możliwości wyszukiwania informacji*, *Komputeryzacja a*

*zamiany we współczesnej ewidencji syntetycznej archiwów państwowych, Wpływ komputeryzacji na opracowywanie w archiwach państwowych dokumentacji aktowej, Z problemów zarządzania informacją naukową w archiwach państwowych - próba oceny skutków uproszczonego opracowania zespołów archiwalnych, Problem powtarzalności danych w wypełnianiu komputerowych baz archiwów państwowych.*

Habilitant uczestniczy aktywnie w życiu naukowym jako współorganizator i sekretarz naukowy konferencji polsko-niemieckich i krajowych. Należą do nich m. in. konferencje z cyklu „Edycje niemieckojęzycznych i łacińskojęzycznych źródeł historycznych z basenu Morza Bałtyckiego (XIV-XVI w.)” oraz „Belliculum diplomaticum”. Kierował lub brał udział w licznych projektach badawczych, finansowanych przez KBN i Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, następnie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Fundację na rzecz Nauki Polskiej. Jako stypendysta przebywał w zagranicznych ośrodkach naukowych, m. in. w Max-Planck-Institut für Geschichte w Getyndze, Julius-Maximilians-Universität Würzburg. Otrzymał kilka znaczących wyróżnień i nagród za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowo-badawczej, w tym Rektora UMK II i III stopnia. Jest członkiem towarzystw naukowych, m. in. Towarzystwa Naukowego w Toruniu, Towarzystwa Miłośników Torunia, Stowarzyszenia Archiwistów Polskich oraz sekretarzem serii „Biblioteka ToMiTo”.

Według zgodnej opinii recenzentów osiągnięcia naukowe dr. Krzysztofa Kopińskiego stanowią znaczący wkład w rozwój historii, zwłaszcza nauk pomocniczych historii i archiwistyki. Habilitant wykazuje się dużą aktywnością naukową w wymiarze międzynarodowym, co obrazują publikacje w czasopismach zagranicznych i udział w konferencjach polsko-niemieckich. Jego dorobek zawodowy świadczy, że jest dobrze przygotowany do pełnienia zadań samodzielnego pracownika naukowego.

Prof. Tomasz Jasiński stwierdza m. in.: „Przedstawione osiągnięcia naukowe oraz dorobek naukowy dra Krzysztofa Kopińskiego stanowią znaczny wkład w rozwój nauk historycznych oraz edytorstwa średniowiecznych tekstów niemieckojęzycznych. Przygotowanie przez dra Krzysztofa Kopińskiego czterech dużych edycji źródłowych, w tym dwóch ksiąg Starego Miasta Torunia, dwóch Młodego Miasta Gdańska oraz trzeciego tomu *Protokołów Sejmiku Generalnego Prus Królewskich, (listopad 1530-październik 1535)*, trudno przecenić zarówno ze względów naukowych, jak i kulturowych. Publikacje te przez wiele dziesięcioleci pozostaną ważnym narzędziem badawczym dla polskiej i światowej mediewistyki. Opublikowanie tych ksiąg jest niezwykle istotne zarówno dla badań z zakresu

historiografii, jak i językoznawstwa oraz dla zachowania europejskiego dziedzictwa kulturowego. Równie ważnym osiągnięciem badawczym jest zredagowanie i opracowywanie *Glosarium wyrazów i zwrotów ze średniowiecznych źródeł pruskich* oraz udostępnienie elektronicznie kilkunastu ksiąg pruskich. Wszystkie te przedsięwzięcia naukowe są niewątpliwie wielkim wkładem w rozwój polskiej i światowej mediewistyki. Bardzo wysoko należy też ocenić teoretyczne prace Habilitanta w zakresie komputeryzacji polskiej humanistyki i państwowych archiwów naukowych. Wszystkie te osiągnięcia, a także cały dorobek naukowy oraz działalność instytucjonalna i dydaktyczna dra Krzysztofa Kopińskiego, spełniają wszystkie warunki przewidziane w procedurze nadania stopnia doktora habilitowanego, określone w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. Osiągnięcia te, jak i cały dorobek naukowy dra Krzysztofa Kopińskiego są najwyższej jakości i uzasadniają nadanie Mu stopnia doktora habilitowanego”.

W podobnym duchu utrzymana jest recenzja prof. Zdzisława Nogi: „W podsumowaniu z pełnym przekonaniem stwierdzam, że dr Krzysztof Kopiński jest dobrze przygotowany do samodzielnej pracy naukowo-badawczej, uzyskał w środowisku autorytet specjalisty w zakresie edycji źródeł średniowiecznych oraz archiwistyki, a jego dotychczasowy dorobek jest oryginalny i wyróżnia się wysokim poziomem naukowym. Wskazane przez niego publikacje jako podstawa do habilitacji spełniają wymagania określone w ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym. Biorąc pod uwagę jego dotychczasowy dorobek naukowy, wnoszę o dopuszczenie dra Krzysztofa Kopińskiego do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego”.

Z kolei prof. Andrzej Radziwiński zauważa, że „Osiągnięcia edytorskie dra Krzysztofa Kopińskiego stawiają go w czołowej grupie młodych, znakomicie przygotowanych, wydawców średniowiecznych i wczesnonowożytnych źródeł historycznych. Wraz z bardzo intensywną działalnością wydawniczą Habilitant nie zaprzestał dalszych badań szczególnie nad toruńskim patrycjatem, jego genealogią i działalnością gospodarczą. ... Należy także podkreślić aktywność międzynarodową dra Krzysztofa Kopińskiego, szczególnie we współorganizacji cyklicznych kolokwiów odbywających się w ostatnich latach przemiennie w Würzburgu i Toruniu pod hasłem: „Editionswissenschaftliches Kolloquium”, a także współudział w wydawaniu materiałów pokonferencyjnych. Zwraca wreszcie uwagę duża aktywność dra Krzysztofa Kopińskiego w udziale w konferencjach

krajowych i międzynarodowych (np. w Berlinie, Würzburgu), a także staże badawcze w Getyndze oraz w Würzburgu. Należy wreszcie bardzo pozytywnie ocenić znaczący już dorobek dydaktyczny i popularyzatorski Habilitanta. Współorganizował on np. wystawy oparte na zbiorach Archiwum Państwowego w Toruniu („*Toruń w okresie staropolskim – historia zapisana w źródłach*”, „*Toruń – podróż w głąb czasu*”), a także przygotował projekcję multimedialną pt. „*Genealogia-archiwum-internet*”. W podsumowaniu stwierdza jednoznacznie „...że dorobek naukowy i dydaktyczny dr Krzysztofa Kopińskiego, w świetle wymogów Ustawy o Stopniach Naukowych i Tytule Naukowym, jest w pełni wystarczający do nadania Mu stopnia doktora habilitowanego, dlatego wnioskuję o dopuszczenie Habilitanta do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego”.

Komisja Habilitacyjna uważa, że dorobek naukowy oraz działalność organizacyjna i dydaktyczna dr. Krzysztofa Kopińskiego odpowiadają wymaganiom określonym w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 roku. W związku z powyższym Komisja podjęła powyższą uchwałę, wnioskując tym samym do Rady Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu o nadanie doktorowi Krzysztofowi Kopińskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie historia.

Prof. dr hab. Andrzej Rachuba – przewodniczący komisji

Dr hab. Wiesława Kwiatkowska, prof. UMK – sekretarz komisji

Prof. dr hab. Tomasz Jasiński – recenzent

Prof. dr hab. Zdzisław Noga – recenzent

Prof. dr hab. Andrzej Radziwiński – recenzent

Prof. dr hab. Wiesław Długokęcki – członek komisji

Prof. dr hab. Sławomir Józwiak – członek komisji











